

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

bir bayram sabahı

Düzenleyen: bilgindk
2018-07-11

AKÇAĞ

100.000
100.000
100.000

Kemal Bilgin
Sığorse

BİR BAYRAM SABAHI

AKÇAĞ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BİR
BAYRAM SABAHİ
-hikayeler-

Birsen TÜRKÖZ

AKÇAĞ BASIM YAYIM PAZARLAMA A.Ş.
Hükümet Cad. No: 8/C Ulus/ANKARA
Tel: 312 13 94 - 117 66 01 - 310 11 21 - 310 92 56

İÇİNDEKİLER

AYAKSIZ AYAKKABILAR

BİR GAZETENİN BAŞINA GELENLER

BİR SALKIM ÜZÜM

BU VATANIN ÇOCUĞU

BİR BAYRAM SABAHI

AYAKSIZ AYAKKABILAR

Seksek oynuyordum. Gözüm birden yerdeki taştan, ayaklarıma kayd1. Aynı anda da, vitrindeki, o üstü tokalı, kahverengi ayakkabıyı düşündüm... Günde birkaç defa gidip onu seyrediyordum.Babam:“Eğer umulmadık daha önemli bir masraf çıkmazsa, bayrama o ayakkabıyı sana alırım.” demişti.

Onu öylesine benimsemiştım ki; ayakkabı mağazası evimize yakın olduğu için: (Acaba vitrinden indirilmiş mi?) ya da (Bir başkası satın almış mı?) diye gidip gidip yokluyordum. Came-

kânda olanca güzelliğiyle süzülen ayakkabımı görmesem, karşısına gelip onu hayranlıkla, uzun uzun seyretmesem içim rahat etmiyordu. Kimbilir giyimi ne rahattı, ayağımı nasıl saracak, ne şık duracaktı... Bayram sabahı bütün arkadaşlarıma hava atacaktım...

Oysaki dün akşam babam eve canı sıkkın gelmiş, bir ara bana dönerek: “Üzgünüm Ahmet,” demişti. “Sana vaadettiğim o ayakkabıyı şu ara alamayacağım...” Bütün neşem kaçarak: “Neden?” diye sorduğumda, babam yutkunmuş, üzgün bir ifadeyle: “Amcanın oğlu Orhan trafik kazası geçirip, hastaneye kaldırılmış. Bu ani olay onları maddi manevi çok sarstı. İlaç ve doktor parası yapsınlar diye biraz borç vermem gerekti,” diye anlatmıştı.

Orhan benim yaşıtımdı. Onu severdim. Geçirdiği kaza için üzülmüştüm. Fakat ayakkabıyı bayramda giymeye kendimi öylesine hazırlamıştım ki; ona sahip olamayacağım haberi Orhan için duyduğum üzüntüyü bile bastırıyordu. Üstelik annem, ayağımdakileri fazla hırpalamamı, ondan iyi ayakkabım olmadığını hatırlattıkça canım daha çok sıkılıyordu.

Kendimi alamadım, oyunu bırakıp, yine o ayakkabı mağazasına yöneldim: “Acaba benim ayakkabım satılmış mıydı?..” Vitrinde onu öyle, pırıl pırıl, gülümser görünce yüreğim acıyla bur-

kuldu. Hayır, artık benim olmayacaktı...

Canımın sıkıntısından gözlerimden yaş geldi. Ağlayarak ayakkabıma son bir defa baktım. (Keşke daha önce alsaydık) diye düşündüm... (Paramız olmayınca da amcama borç vermezdik n'apalım.) Orhan'ı bayram günü hastanede ziyarette gittik. Yatağında upuzun yatıyordu. Sararmıştı... Beni görünce bile yüzü gülmedi...

Bayram alışverişinden dönerken geçirmişti kazayı. Gözüyle karyolanın altında duran ayakkabıları gösterdi: "Şunları almıştık.." dedi.

Baktım, benim vitrindeki ayakkabılarımın aynısıydı. Oysa benim ayağımdakiler onun yanında ne kadar eski, ne kadar çirkin duruyorlardı... Ayaklarımı saklayacak yer aradım. Bayramda bu eski ayakkabılarla gezdiğimi Orhan görsün istemiyordum.

Fakat Orhan benim ayakkabılarımı görecek durumda değildi. “—Güle güle giy... çok güzelmiş,” dediğimde: “Neye yarar,” deyip hıçkırarak ağlamaya başladı. “O ayakkabıları artık görmek bile istemiyorum...” “Neden?” diye sorduğumda, yorganı açıp, dizden aşağısı olmayan bacaklarını gösterdi. Ne diyeceğimi şaşırmıştım. Dün ayakkabım yok diye ağlıyordum; oysa Orhan’ın ayakkabısı olduğu halde, giyecek durumu yoktu. Başımı önüme eğip “Beni bağışla Allahım!” diye yalvardım. Dert ettiğim şeyin ne kadar anlamsız olduğunu o an; ayaksız ayakkabıları gördüğüm an anlamıştım...

**BİR GAZETENİN
BAŞINA GELENLER**

Merhaba!

Tanıdınız mı? Ben GAZETE'yim... Canım şu, her sabah evinize giren günlük gazetelerden biri işte... Sizlere dünyanın dört bucağından taze haberler, resimler getirir, oyalar eğlendiririm ya... Hani beni elinizden düşürmez, çok seversiniz... Ama, yo!.. Sanmıyorum... Başıma gelenlerden sonra bu konuda biraz şüpheyi düştüm...

Basıma ne mi geldi? Sormayın... Veya, durun anlatayım...

O gün; yani gazete olarak baskıdan çıktığım gün, satıcı çocuk beni sabahın erken saatinde getirip, aylık bir dergiyle birlikte bir evin kapısı altından itti.

Önce, (oh!) diye derin bir soluk almış, kapının altına uzanarak yorgun vücudumu dinlenmeye bırakmıştım.

Nasıl yorgun olduğumu anlamanız, bana hak vermeniz için matbaanın hay-huyunu, kokusunu, dev makinaların çalışışını görmemiz lâzım. Allahım o ne hareketli, o ne telâşlı, o ne yorucu bir yirmidört saatti... Dizgi, baskı makinaların baş döndürücü hareketi, sesi hâlâ kulaklarımda uğulduyordu... “Bir gazete” deyip, hafife almayın... Bir sürü işçinin, yazarın, muhabirin, karikatüristin emeğini taşıyorum üzerimde... O bir yana, hele daha önce geçirdiğim safhaları da düşündükçe çıldıracak gibi oluyorum.

Doğrusu, tomruklar halinde kâğıt fabrikası na getirildiğimizde bu kadar büyük değişikliklere uğrayacağımız, vücudumun bu kadar başkalaşım geçireceği aklımın ucundan geçmezdi. Ta ki, kabuklarımız ayrılıp, makinalarda ufalanana, kimyasal maddelerle karıştırılıp, hamur haline gelene kadar da işi şakaya alıyordum. Amaaa, şaka maka derken silindirden geçirilip, sıkıştırılarak kâğıt şekli verilmiş ve bir gazete bobini haline gelmiştim bile... Tam, “Oldu... Artık dinlenebilirim...” diyordum ki, satışa çıkarılıp gazete matbaasına getirilince, işte bu hale sokuldum. Hani, taze haberler veren iri puntolarımla, renkli fotoğraflarımla fena da olmadım

herhalde...

Çünkü kamyonu yüklenip, bayilere dağıtıldığımızdan beri erkek olsun, kadın olsun hatta çocuk olsun herkesin ilgisini çektim. Durup, merakla, hayranlıkla bakmadan, para verip almadan, hiç değilse manşetlerime, resimlerime şöyle bir göz atmadan kimse geçemedi!...

Çeşitli haberlerle, makale, fıkra, karikatür ve tefrikalarla iyice donanmış, bir karış boş yerim kalmamıştı. Gerçekten çekici bir hâle gelmiştim ama çok yorgundum.

Kapının altında, yanıbaşımdayan aylık dergi arkadaşla şöyle bir selâmlaşıp gözlerimi kapattım.

Ne var ki, daha dakika geçmeden evin hanımı gelip bizi yerden kaldırdı. Anlaşılan benim için dinlenme söz konusu değildi... Dergiyi masanın üzerine bırakarak haber başlıklarına, resimlerime, göz atmağa başladı. Toparlanarak kendime geldim. İşte şimdi asıl görevim başlıyordu. Üzerimdeki emeği en çekici şekilde okuyucuya sunmalıydım.

Bu ara evin beyi de hanımın omuzu üzerinden eğilmiş beni inceliyordu.

Evde herkes yavaş yavaş ayaklanıyordu artık. Belli ki, kimi işe, kimi okula gitmek için hazırlanıyordu.

Hanım beni Bey'in eline tutuşturarak acele acele mutfağa, kahvaltı hazırlamağa gitti. Fakat, anlaşılan Bey'in de oturup okuyacak vakti yoktu. Trař olurken olsun birkaç satıra göz atmaya çalışıyordu: Hani şöyle rahat rahat oturup, satır-larımın içine gömülmeyi nasıl istediğini hisse-di-yordum.

İçeriye giren evin delikanlı oğlu babasının önünde görünce: “Lütfen!” diye bana uzandı “Spor sayfasına bir göz atıp vereyim” Oysa delikanlının arkasından giren siyah önlüklü, beyaz yakalı 9-10 yaşlarındaki kardeşi daha meraklıydı. Ağabeysinın elinden beni kaparak yere serdi, çizgi romanımı okumaya başladı. Masanın üzerinde duran aylık dergiye kimse itibar etmiyordu. Her gören bana uzanıyordu nedense...

Bey’in, kahvaltı yaparken, gözleriyle vine beni aradığını farkettim. Oysa evin kızı sevdiği fıkra yazarının köşesine dalmıştı bile... Çaresiz, işe giderken:“Okumaya fırsat bulamadım, öğlene getiririm.” diyerek, hanımın gönülsüz bakışlarına rağmen beni yanına aldı adamcağız...

Masadaki dergiye yine kaçamak bir göz attım. Onun da en az benim kadar emek ve yorgunlukla meydana geldiği kesindi. Bu yüzden bana gösterilen ilgiyi kışkındığını tahmin ediyor , ne yalan söyleyeyim için için de böbürleniyordum.

Giderken otobüste de bakışlar üzerimdeydi. Dairede elden ele dolaştım.Önemli haberler olan sütunlarımda bir sürü değişik göz gezindi.

Öğlende eve döndüğümüzde cebe girebilmek için kat kat dürülmüş, belirgin bir şekilde yıpranmıştım. Bulmacam bile yapılmıştı.

Öğle tatilinde hanım beni okurken, Beyin de aklına nihayet aylık dergiye uzanmak gelmişti.

Öğleden sonra epeyce dinlendim. Akşam ev halkı toplanınca yine görevimin başlayacağını düşünerek hazırlandım.

Yemekten sonra koltuğuna çekilen Bey, tekrar eline aylık dergiyi aldı. Çocukların kimi ders çalışmaya, kimi kitap okumaya başladı. Ben sehpanın üzerindeydim ama , sanırım unutulmuştum. Kimsenin hatırına gelmiyordum.. Doğrusu canım sıkılmıştı. Sabahleyin o dar zamana kapışacaklarına, şimdi, sakın sakın okusalar dı ya...

Evin genç kızı ve hanım mutfaktaydılar. Belki bulaşık bitip içeri girdiklerinde onlar hatırlarlar diye ümit ediyordum.

Gerçekten de biraz sonra hanım girip beni aldı. Orta sayfamı çıkarıp mutfığa götürdü. “Bir tefrika veya röportaj diye düşünüyordum ki, kendimi dörde katlanmış halde, pis kokulu, nemli bir kabın içinde buluverdim. “Oh, bu da nesi?! Yeni bir işlem mi?...” diye bağırmama fırsat kalmadan bir tabak yemek artığı, meyve ve sebze kabukları ağzımı tıkayıverdi. Bir anda neye uğradığımı şaşırmıştım. Islanan vücudum kâğıt olmadanki hamur gevşekliğiyle yumuşayıvermişti.

Düş kırıklığı ve umutsuzlukla:

“Bu bana, reva mı...” diye inlediğimi hatırlı.

yorum. Cevap olarak, zayıf bir ses: "...Günlük gazete olmanın kaderi..." dedi. Şaşırmıştım "Kimsin. nerdesin?..." diye sordum "Altındayım" diye cevap verdi: "Dünkü gazetenin bir parçasıyım... Çöp kovasını korumaya yeterli olamadığım için seni de üstüme serdiler. Ya sen kaç günlüksün?" "Ben bugünün gazetesiyim..." diye sızlandım "Daha çok yeniyim..."

"Pek te yeni sayılmazsın" diye güldü•altım•daki gazete parçası" "Bir gazetenin ömrü yirmidört saattir. Ertesi gün çıkan yeni sayı ile eskisinin ömrü sona erer. Düşünsene, uzak yerlere gidecek gazetelerin baskısı şu an yapılmıştır, bile.

Doğruydu, Ama, bu ne acı bir sondu.. Onca itibardan, ilgiden sonra böylesi revamıydı... Ya bundan sonraki hayatım nasıl olacak? Diğer sayfalarımı hangi serüvenler karşılayacaktı...

Fakat onlar için korktuğum olmadı. Ertesi gün başka gazetelerle birlikte eskiciye satıldım. Bir sürü işlemiden sonra şimdi de kesekâğıdıyım işte... Ve bakın içi yiyecek dolu olarak fileniz-deyim... Bundan sonra neler olacak, başıma daha neler gelecek bilemiyorum. Doğrusu çok ta merak ediyorum...

1

BİR SALKIM ÜZÜM

Küçük kız kapının önündeydi. Gözünü yolun ta başına dikmiş babasının dönmesini beklerken, sık sık ta içeri girip hasta annesinin hatırını soruyordu. Çok hastaydı anacığı. Dalgın, ateşler içinde sayıklıyordu. Küçük kız korkuyordu. Kaldıramayacağı kadar ağır bir sorumluluk duyuyordu. Kimseyi de tanımıyordu; yeni taşınmışlardı bu semte. Geldikleri mahallede onu Topaç Elmas diye çağırırlardı. Burada kimse adını bile bilmiyordu. Gerçekten de Topaç Elmas yuvarlacık, hareketli, sekiz yaşında, sevimli bir kızdı. Hep gülerdi... Ne var ki annesi hasta olalı yüzü artık pek gülmüyordu.

Kiraladıkları eski, ahşap evin kapısı önünde hem etrafı seyrediyor, hem de babasını bekliyordu. “Nerede kalmıştı?.. Dönseydi ya artık...” Ağustos ayının sıcak akşam esintisiyle birlikte burnuna gelen kavun kokusunu içine çekti. Bir daha, bir daha kokladı.. “Ohhh, mis gibiydi!..”

Sonra gelen sesler ve hareketlerle dikkati karşıki evin bahçesinde toplandı. Evin üç yaşındaki ikizleri oradan oraya koşarak annelerini kızdırıp bağırtıyorlardı. Topaç Elmas çeşitli çiçeklerle kaplı bahçede koşuşup cıvıldaşan ikizleri seyretmek için bir iki adım yaklaştı. Kocaman güneşliğin gölgesindeki masada ailece meyva yiyorlardı. “Kavun kokusu buradan geliyordu demek...” Topaç Elmas gözleriyle kavunu aradı. “İşte! Oradaydı....” Kocaman bir tabağa doğranmış, bembeyaz, ortada... Gözlerini alamıyordu. Tekrar kokladı...

Kavundan başka, bir tabak kan kırmızı karpuz, bir tabak ta üzüm ve şeftali vardı. Kendini alamayarak yutkundu. Şeftaliyi çok severdi...

Didem’le, Sinem’e anneleri zorla meyva yedirmeye çalışıyordu. Bir birinin, bir ötekinin ağzına veriyordu:

— Aç ağzını yavrum, aç bitanem! Ooooh, Sine aldı! Bu da Didem’in... Benim hatırım için...

AferiİN! Sinem annesini seviyor. Sen de seviyorsun değil mi kızım?.. Didem de seviyor. Bu lokmayı alacak, kırmayacak annesini... Bak babası bak, ne akıllı, bitane benim kızlarım...

Nazlanan, lokmasını ağzından düşüren Didem'e nispet yiyordu Sinem... Elinde kocaman bir salkım vardı. İri iri.. Avucundan taşan tanelerin birini koparıırken olgun olgun ikisi üçü yere düşüyordu...

“Üzüm!...” Bir çağrışımla Topaç Elmas'ın yüreği hop etti.

“Üzüm!...” diye mırıldanarak, mıknaşlanmış gibi yanaştı iyice... Beyaz boyalı parmaklıklara tutunup kaldı.. Gözlerini üzümlerden ayıramıyordu. Büyülenmişti sanki...

Anne oturduğu yerden, çatalı batırdığı -ortası pembemsi- kavunu ağzına atarken gördü onu. Kılık kıyafetine bakarak yabancı olduğunu anladı. “Mahallede acaip tipler türedi...” diye fısıldadı kocasına. Sonra batırdığı yeni bir kavun dilimini Didem'in ağzına sokmaya çalışırken:

— Bak, dedi. Almazsan şu çocuğa vereceğim hepsini...

Topaç Elmas'ın yüreği umutla doldu. “üzüm de verse,” diye düşündü “Hepsini değil tabii, yalnızca bir salkımcık...”

Didem, Topaç Elmas'a dik dik, biraz da şaşkın bakarak kavunu aldı. Didem lokmasını

çiğnerken yabancı konuğa bakan Sinem'in şaşkınlığından istifade, bir de onun ağzına soktu annesi.

Topaç Elmas şimdi sıranın kendisinde olduğunu umup bekliyordu. Didem ona vermemek için lokmasını almıştı ama, annenin aklına düşmüştü bir kere. Yine de verebilirdi.. Öyle güzel kokuyordu ki kavun.

Dikkati çekmek, varlığını hatırlatmak için parmaklığın kenarına çıkarak bir basamak yükseldi. “Belli ki, bal gibiydi kavun...” “Çay içmek için şeker bile yoktu evde. Topaç Elmas, haftalardır ağzına tatlı bir şey koymamıştı. Anasının iğnesini, ilâcını doktor parasını hamallık yapan babası zor karşılıyordu. Meyva almaya fırsat kalmıyordu ki.. “N’olur,” verseler.. “Şeftaliye hiç bakmıyordu. Aklına geldikçe bile yutkuntan kendini alamıyordu çünkü.

Oysa anne, masadaki sigara paketine uzanıp, bir sigara yaktı. Unutmuştu az önceki sözleri ve Topaç Elmas’ı.

Didem’le Sinem içinse ilginç bir konuktu... Ellerinde kocaman birer salkım, ağızlarından kavunun suyu sıza, sıza parmaklığa, Topaç Elmas’ın olduğu yere yanaştılar. İlgiyle, merakla bakıyorlardı ona. Topaç Elmas’ta onlara baktı. Ama gözü daha çok ellerindeki salkımlardaydı... Sarıyla yeşil arası, şeffaf, nerdeyse içleri görü-

necek tombul taneleri vardı. Her bir tane küçüklerin ağızlarına zor sığıyordu. “Kimbilir.” üzerindeki hafif buğudan, buzdolabından yeni çıktığı anlaşıyordu: “Nasıl serinletirdi kimbilir insanın içini...”

Topaç Elmas ikizlerin sımsıkı cimri tutuşlarına bakarak o salkımlardan kendisine fayda olmadığını anladı. Gözü masadaki tabağa gitti. Tabakta, daha iri bir salkım vardı. Güneş

ışınlarının değdiği bazı taneler kristal parçaları gibi göz alıyordu.

Topaç Elmas tabaktaki iri salkımdan ayrılmış daha küçük bir parçayı gözüne kesti-rerek: “Onu bana koparıp verseler yeter..” diye düşündü. Bir salkıma, bir anneye bakıyordu...

Baba, Topaç Elmas’ı göstererek, anneye bir şeyler söyledi. Anne omuz silkti, kristal parçalarını andıran tanelerden koparıp, ağzına atarak; “Hırsız mı, uğursuz mu...” diye mırıldandı. Sonra çocuklara seslendi.

— Sinem, Didem! Gelin buraya. Gelin karpuz vereyim ağzınıza.

Bıçağın ucuyla karpuzun siyah çekirdeklerini ayıklayıp, çatalın ucuna büyük bir lokma keserek taktı. “Ne kadar çok seviyordu çocuklarını. Nasıl ısrar ediyordu yesinler diye...”

Onlarınsa annelerini duydukları yoktu. Bir-birlerine işaret edip, Topaç Elmas’ı göstererek gülüyor, onunla konuşmaya can atıyorlardı.

Oysa kendilerinden çok ellerindeki salkımlarla ilgilendiğini hissetmişlerdi de. Onun gözüne baka baka -bir kaç tanesinin yere düşmesine aldırmaksızın- koparıp ağızlarına soktular.

Topaç Elmas’ın gözü şimdi yere dökülen tanelerdeydi... “Onları toplasa, bir avuç ederdi... Kimse olmasaydı bahçede... Çeşmede yıkayıverirdi..”

Anne kalkıp, ellerinden tutarak çekti çocuklarını. İkizler,ellerindeki salkımları masaya fırlatarak mızırdandılar. Anne bu defa onları içeri gönderdi.

Topaç Elmas, utanmasına rağmen çekilmiyordu. Çekilemiyordu oradan... Baba yerinden kalktı, tabaktan bir şeftali alarak getirip uzattı.

Mucizeydi bu sanki Topaç Elmas için.. Gözleri inanmazlıkla, sevinçle parlayarak baktı. Al yanaklı, şapsarı bir şeftaliydi bu..

“Ne kadar tombul!..” diye düşündü şekerli lezzetini ısırmış gibi damağında duydu.. Ama almadı. Başını kaldırarak “Cık!” etti.

— İstemiyor musun?

Çocukların masaya attıkları -taneleri dağılmış- üzümeleri gösterdi parmağıyla:

— Üzüm!.. diye mırıldandı.

Baba gülererek döndü, masadaki salkımlardan birini getirdi. Sanki vermekten vazgeçebilirmiş gibi hırsla atılıp kaptı Topaç Elmas...

Öbür elini de dökülmesin diye salkımın altına tuttuğu için yaslanarak indi bastığı parmaklıktan. Bir taneyi bile ziyan etmek istemiyordu.. Sonra, arkasına bile bakmadan harap evlerine koşarak girdi.

İkizlerin annesi:

— Aç gözlü, arsız çocuklar bunlar... diye arkasından anlatıyordu ki, Topaç Elmas girdiği kapıdan geri çıktı. Elleri boştu. Bu kadar kısa süre içinde üzümü yemesine imkân yoktu.. Topaç Elmas ta, bahçedekilerin merakla kendisine baktıklarını seziyordu. Yalancıkıtan, birşeyler çiğniyormuş gibi yapıp, elinin tersiyle ağzını silerek yürüdü evin arka tarafına.

Buz gibi, buğulu taneler birazcık olsun yüreciğini serinletir ümidiyle salkımı kaç gündür “Üzüm!..” diye sayıklayan hasta anacığına götürmüştü. Sonra da hepsini yesin diye kaçmıştı yanından. Biliyordu, birazcık yer, gerisini kendisine verirdi. O’da anasının “Birtanesiydi” çünkü...

BU VATANIN ÇOCUĞU

Kurtuluş Savaşının en zorlu günleri yaşanıyor. Bütün yurt savaşın etkisindeydi. Gökgürültüsünü andıran gumbürtüler, kesik aralıklarla gelen top sesleri ve yükseklerden süzülüp giden uçaklar Sinan'ın köyünü de etkiliyordu. Yaşlılardan, kadınlardan ve çocuklardan ibaret köy halkı sinmiş, soluk almaktan bile korkarak, evlerinde, sınır boylarında çarpışan evlâtlarını düşünüyor, cepheden gelecek bir müjde, bir umut haberi bekliyorlardı.

İşte bu yoğun korku ve tedirginlik günlerinden birinde, köyün içinden üstleri tozdan, topraktan görünmeyen, güneşten kavrulmuş yorgun yüzleriyle bozguna uğramış bir düşman kıtası geçti. Bozgunun dağıtıp perişan ettiği

askerlerin zavallı görüntüsü bile köylüyü umutlandırıp, sevindiremedi. Çünkü, hınçla kinle bilennmiş düşman, yerinde bir deyimle ezip geçti.. Geçmek.. Köylü bu kelimenin içinde ne malları yağmalanan, evleri yakılan; olmadık eziyetlere uğrayan insanlar bu savaşta cephenin gerisinde olmadıklarını hissettiler. Düşmanın acımasızlığı bir çığ gibi geçtiği yerleri eziyordu. Sinan da bu korkunç tablonun bir parçasıydı. Üstelik 13

yaşında deli dolu akan kanıyla dopdoluydu. Çelimsiz vücuduna bakmaz, bıraksan o hırsla üç beş düşmanı tek başına ezebilirdi... “Bir silahım olsa!” diyordu. “Ah, bir silahım olsa...” Ağası Mehmet Ali askere gideli evin erkeği idi. Babası Çanakkale’de şehit düşmüş, iki bacağı kesik gazi dedesi, esaretten kurtulup döneli-beri (bir hoş) olmuştu.. Zaman zaman hâlâ mevzilerde dövüştüğünü sanıyordu. Düşmanın elinde uzun yıllar esir kaldığından onların dilini iyi biliyordu. Köye bir yabancı geldimi hemen onu getirip tercümanlık yaptırırlardı. Ama son zamanlarda hayrı kalmamıştı artık... Anası ve gebe yengesinin sorumluluğunu bile Sinan yüklenmişti...

O sabah düşman kumandanı kendisini çağdırtınca yadırgamadı. “Öyle ya, yatalak dedesini çağdırtacak değillerdi ya... Fakat onlardan ne isteyebilirlerdi?... “Kuşkuyla, çekine çekine kumandanın çadırına gitti. Düşman kumandanı bir kaç subayla birlikte çadırın önünde oturuyordu. Tercüman aracılığıyla Sinan’a (adını, yaşını, evde kaç kişi olduklarını, ne iş yaptıklarını) sordu. Sonra:

— Aileni seviyor musun? dedi. Sinan kumandanın tercümana söylediği her kelimeyi anlıyor, fakat belli etmeden Türkçeye çevrilmesini bekliyordu. Dedesinden onun kadar olmasa da Rumcayı öğrenmişti. Kumandanın son sorusunu,

iri kara gözelerini devirerek alaycı alaycı:

— Ailesini kim sevmez, diye cevapladı. Helbet... Helbet ki severim. Kumandanın, yanındaki subaylara:

“Zeki bir çocuğa benziyor, işimize yarayacak...” dediğini de anladı. Tabi tercüman bunu Türkçeye çevirmedi.

Kumandan ayağa kalktı. Eliyle, geride, dumanı tüten yıkılmış evleri, evlerinin önünde acı ağıtlarla uğunan insanları gösterip:

— Şunları görüyor musun? diye sordu.

Sinan hırsla titreyerek, kin dolu bakışlarını kumandana çevirdi. Kumandan onun cevabını beklemeden;

— Ama sizin eve, sizinkilere dokunulmayacak, diye devam etti. Tabi dediklerimizi yaparsan...

Sinan susuyordu.

— Söz mü?

Dudaklarını kıvırdı.

— Hele bi desin bakalım.

Evın erkeğı oydu. Sorumluluk duyuyor, anacığına, dedesine, ağasının emaneti yengesine dokunulsun istemiyordu. Belki olacak bir şey; meselâ gözü gibi baktığı koyununu, hatta bütün bir yıl onları besliyecek ürünü isteyebilirlerdi...

Oysa kumandanın derdi bunlar değildi:

— Bugün yola koyulmamız gerekiyor, diye başladı. Giderken iki askerimizi sizin samanlığa saklıyacağız. Senden başka kimse bilmeyecek. Onlara her gün yiyecek götüreceksin. Ta ki arkamızdan köye uğrayacak ikinci kıta gelene kadar... Belki yarın, belki öbür gün burada olurlar. Onlar geldiğinde askerleri salıverirsin.

Sinan şaşkın şaşkın dinliyordu. Tercüman tekrarlayarak: “Anladın mı” dedi.

— Anladım. Sonra?

— Sonra’sı, gelenler size dokunmayacaklar.

Ne sana, ne ailene...

— Peki, dedi Sinan. Niçin saklanıyor askerler? Bunu mahsus sormuştu. Subayların konuşmalarından, arkadan gelecek kıtaya bazı gizli mesajlar iletmeleri gerektiğini anlıyordu. İşin kurcalanması kumandanın hoşuna gitmedi. Birden sertleşerek:

— Bak çocuk, dedi. Arkadan gelenler zaten taş taş üstünde bırakmayacaklar. Ama, yapacağın iş sayesinde sen kendini de, aileni de kurtarabilirsin. (üstüne basa basa) Askerleri gelecek kıtaya teslim ettiğin takdirde kılına zarar gelmez, diye tekrarladı. Aksi halde taş taş üstünde....

Sinan acı acı güldü. Zaten taşın taş üstünde durduğu yoktu ki... Köylünün dokunulmadık, talan edilmedik malı kalmamıştı. Bir harabe halindeydi ortalık...

O gece uyuyamadı. Giden düşman kıtasının bıraktığı iki asker bir kâbus gibi sıkıyordu onu. "Dedesine söz edemezdi. Zavallı, yarım aklından da olurdu... Anasıyla yengesi ise...

Hayır, kendi başına halletmeliydi... Kumandan, (arkadan gelecek kıtanın köyü zaten yerle bir edeceğini) söylemişti. (Bir onlara dokunmayacaklardı.) Fakat, askerleri saklayıp, gelecek kıtaya teslim ederse... Etmediği takdirde, onları da, tüm köyle birlikte..."

Sinan bir sağa, bir sola döne döne adeta

yatağı aşındırmıştı. Çok düşünmekten kafası karışıyor, yaptığı işin doğru mu, yanlış mı olduğuna karar veremiyordu. “Casus düşman askerleri var” diye jandarmaya haber verse miydi?.. Yoksa, onları saklayıp, hiç değilse kendi canlarını mı kurtarsaydı...”

Tekrar tekrar başa dönüp, aynı şeyleri defalarca soruyordu kendi kendine:

“— Askerleri niçin saklıyordu?

— Ailesini ve kendini kurtarmak için. Çünkü düşman kıtaları geçtikleri yerleri yakıp yıkıyor, adeta kurutuyorlardı...

— Askerleri niçin saklıyordu?

— Gelecek kıtaya bazı mesajlar iletmeleri için...

— Ne olabilirdi bu mesajlar?

— Tabi ki, Türk yurdunu, Türk milletini düşman işgaline sürükleyici bir takım tasarılar, plânlar...Burda kafası karışıyordu işte... “Ama, sonuçta kendisini ve ailesini kurtarmak vardı... Düşman köyü işgal etse bile onlar serbest olacaklardı...

— Ne kadar serbest?

— Düşman işgali altında, bir millet ne kadar serbest olursa...”

Tan yeri ağarana kadar gözünü kırpmadı. Karşı tepelerin ardındaki düşman karargâhlarından gelen top sesleri gittikçe sıklaşıyordu.

Belki yarın köye inivereceklerdi...

Sinan güneşle birlikte kalkıp, (iki düşman askerinin samanlıkta saklandıklarını ve bazı bilgiler taşıdıklarını) dedesine ve köylülere haber verdi. Arkadaki düşman kıtası geldiğinde köydeki herkes gibi onların da evini yakacak, onları da yağmalayıp, süngüleyeceklerdi. Sinan bunu biliyordu... Bildiği bir şey daha vardı; Vatan elden gittikten sonra onun ve ailesinin kurtulması bir şey ifade etmeyecekti... Esir bir millet zincire vurulmuş vücut demekti. Vücut zincirdeyken kolun bacağın serbest olması neye yarardı... O da bu vücudun bir parçasıydı; o da bu vatanın çocuğuydu...

Köylü yine evine kapanınca sokaklar derin bir sessizliğe gömüldü. Havlayan köpekler de olmasa terkedilmiş, boşaltılmış sanılabiliirdi. Fakat kaçacak, gidecek yerleri yoktu ki, yurdun her karış toprağı düşman çizmesi altındaydı...

İkinci düşman kıtasının geçmesini korkuyla beklediler. Günler geçtikçe tedirginlikleri, huzursuzlukları artıyordu. "Gelen gelse, ne olacaksa olsaydı artık..."

Ve, günlerden bir gün gözlenen yoldan kalkan toz bulutu, korkuyla titreyen umutsuz yürekleri, sessiz تنها sokakları bayram sevincine boğuverdi... Tozu toprağı katarak gelen haberci: (düşmanın gerilediğini, planlarının bozulup, kur-

dukları tuzaklara kendilerinin düşürüldüklerini), müjdeliyordu. Türkler bu haberleri nereden, nasıl elde etmişlerdi bilen yoktu... Yalnız dünyanın öğrendiği bir şey vardı; bu vatanın çocuğu ölmeyi göze alır, fakat köle olamazdı...

BİR BAYRAM SABAHI

Sabahleyin yüreğim çarparak garip bir telâşla uyandım. Oysa daha güneş henüz doğuyordu. Neydi? Ne yapacaktım? Bir içim mi vardı?

Sonra, birden hatırladım ve başım yastığa düştü. Bugün bayramdı. Gözlerimi sımsıkı yumdum. Düřünmemeye, uyumaya çalışıyordum. şuur altı, eski bayramları hatırlayark uyanmıştım işte... Sanki rahmetli babacığımla bayram

namazına gidecektik. Sanki yepyeni giysilerimi iskemleye asılı bulacaktım. Sanki, tertemiz şık kıyafetimle, büyükleri dolaşıp tek tek ellerini öpecektim. Sanki evimiz misafirlerle dolup taşacak, anneciğim zengin bayram sofraları kuracaktı.

Biliyordum. Hiçbiri olmayacaktı bunların. Bugünü her günkünden farksız yaşayacaktık.

Belki bekçi, çöpçü gelirse tutarız diye azıcık misafir şekeri alıp, şekerliğe koymuştuk. Ahbap, dost herkes bayram tatilinden yararlanarak, gezmeye gitmişti çünkü. Bayramlaşacağımız kimse kalmamıştı şehirde.

Eskiden böyle miydi ya?... Bu düşünce bana rahmetli dedemi hatırlattı. O da böyle derdi. Benim şimdi hasretle hatırladığım bayramlarda bile o geçmiş bayramları özlerdi. Dedeciğim!.. Bu günleri görse kimbilir nasıl şaşardı. El öpüp, bayram harçlıkları alarak bayram yerlerine gittiğimiz, atlı karıncalara.dönme dolaplara binip doyasıya eğlendiğimiz o günlerin tadı bile yok şimdi.

Annemin usulca odaya girmesi ile gözlerimi tekrar açtım. Yüzünde tatlılar tatlısı o anlam, elinde yıkanıp ütülenmiş gömleğim, fırçalanıp temizlenmiş elbiselerim, pırıl pırıl boyatılmış ayakkabılarımla bana yaklaştı.

— Haydi oğlum... dedi. Giy şunları bayramlaşıp babanın mezarını ziyarete gidelim. Çıkmışken seni lunaparka da götürürüm. Hem biliyor musun,gece o çok sevdiğin cevizli bakla-vadan açtım.

Elbiseleri yanıbaşına bıraktı. Hepsi eskiydi..

Yeni bir şey yoktu. Babamı kaybedince yoksullaştığımız ta... İçimden (Hayır, hayır! Bin defa hayır!...) diye bağırarak, onları itip hıçkırarak hıçkırarak ağlamak geliyordu.

Ama anneciğimi, beni sevindirmek için çırpınan, mutlu olmam için gözüme bakan anneciğimi üzmeye hakkım var mıydı... Hem, hünerli elleriyle hepsini yenilemiş pırıl pırıl yapmamış mıydı?!.. Bu çaba benim için yeni giysilerden daha anlamlı, daha kıymetli değil miydi?!.. Sevindirmek, gönül almak, gönül yapmak.. Öyleyse en kıymetli varlığımı, anneciğimi üzecek, kırarak davranışlardan kaçınmalıydım.. Sırf onun hatırı için, o istiyor diye mutlu olmalıydım.

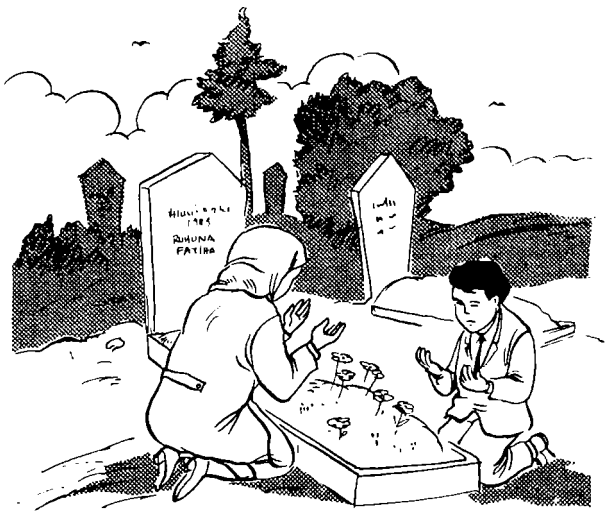
Üstümden yorganı atıp, neşeyle doğruldum:

— Ne güzel! diye boynuna sarıldım. Dur, dur anneciğim. Elbiselerimi giyeyim de elini öpeyim. Bayramlaşalım... Hem.. hem bu ayakkabılar ne güzel olmuş böyle! Pırıl pırıl.. Hiç giyilmemiş gibi, yepyeni...

Anneciğimin gözleri sevinçle parladı. Gülererek cebinden kenarı nakışlı merserize bir çorap çıkarıp, bana uzattı.

— Bu da yeni. dedi. Hiç giyilmemiş..

Birden yüreğimi tatlı, huzur verici bir duygu sardı. Sanki yitirdiğim çok değerli bir şeyi bulmuşcasına sevinmiştim.. Evet, anlamlı âdetle-

riyle bayramlar yine vardı yaşıyordu ve yine güzeldi...

Yeni bir çorapla, bir el öpüp bayramlaşmakla, bir mezar ziyaretiyle de olsa, bugün başka bir gündü...

ÇOCUKLARA HİKÂYELER DİZİSİ :

- 1 — YUNUS'UN ÇİÇEKLERİ
- 2 — DEVLET AĞACI
- 3 — BAŞINI VERMEYEN ŞEHİD
- 4 — BİR BAYRAM SABAHİ
- 5 — CAMBAZHANE MERAKI
- 6 — DEĞİRMENDEN GELEN HABER
- 7 — YASEMİN'İN DÜNYASI
- 8 — ÜÇ NASİHAT
- 9 — İBİBİK YUVASI
- 10 — GÜL AHMET

Bu Çocuk Hikâyeleri :

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terk Kurulu Başkanlığının 7.9.1989 tarih ve 4 sayılı kararıyle İlk ve Ortaokul öğrencileri tavsiye edilmiştir.

Baskı : EMEL MATBAACILIK SANAYİİ
Tel. : 118 34 96 - 125 78 09 - A N K A R A

KDV. Dahil 1
1750 TL.